

Svend Thorhauges tale ved Radikale Venstres landsmøde

Taler

Svend Thorhauge
Landsformand for Radikalde Venstre

Dato

20. september 2015

Kære Landsmøde. Kære radikale.

Der er brug for jer! Der er helt afsindig brug for jer.

Der er brug for jer som kandidater og politikere, der går på gader og stræder for at styrke den demokratiske samtale.

Der er brug for jer som organisationsfolk. Formænd og -kvinder, der får det radikale engagement til at blomstre helt ud i fingerspidserne af det radikale landsforbund.

Der er brug for jer som kampagnefolk, der står bag hver enkelt kandidat, så det radikale virke aldrig er ensomt, men altid et fælles træk i flok.

Især er brug for hver eneste af jer til at stå imod, når de lette løsninger og ensidige holdninger byder sig til. Når der holdes glansbilleder op af en fortid, som aldrig har eksisteret. Glansbilleder, som slører vores hukommelse og svækker vores evne til at skabe en fremtid i tillid til vores fællesskab og til vores egne muligheder hver især.

For det er jo sådan, at vi står på skuldrene af gode forandringer. Aldrig har vi levet så længe, så fredeligt og omgivet af så få farer. Når vi tager fat på vor tids udfordringer, skal vi huske, at det er lykkedes at skabe et nationalt og europæisk fællesskab, hvor fred og ikke krig er det normale. Hvor simple sygdomme ikke slår ihjel. Et samfund, hvor langt de fleste har mulighed for at skabe sig en tilværelse, hvor de kan være noget for nogen og har selvbestemmelse i deres eget liv.

For vi har før vist, at vi kan. Når vi anstrenger os i fællesskab. Når vi lytter. Når vi holder fast i sagligheden og afviser de letkøbte løsninger. Så har vi vist, at selv de største forhindringer kan overvindes.

Netop den erfaring er det godt at have med i en tid, hvor problemerne er store, og viljen til at løse dem synes alt for lille.

For vi kan og vi skal. Og med et samlet og stærkt Radikale Venstre kan vi bidrage til at bidrage en bedre fremtid, hvor nye generationer har bedre muligheder end generationerne før.

Men det kræver nu som før, at vi står fast på vores principper. Hvis andre fristes af hidsige folkestemninger og lader frygten få overhånd, skal vi tage ansvar for retsindet, frisindet, storsindet og det globale udsyn.

Derfor er der afsindigt brug for jer.

To store udfordringer kalder på radikale løsninger: Klimaforandringer og integration i bred forstand.

Det er ikke længe siden, naturen mest var farlig for mennesket. I dag er det omvendt. Og selvom naturen nok kommer i balance igen, skal vi tage ansvar for, at der kan leve mennesker i den natur.

Og mulighederne er der. Vedvarende energi er billig energi. Teknologien står klar med nye bæredygtige løsninger. Grøn omstilling er i dag et konkurrenceparameter.

Men den grønne omstilling kommer ikke af selv. Det kræver politisk handling og klare målsætninger: Eldrevne biler på vejene. Bæredygtig energi i stikkontakten. Cirkulær økonomi i produktionen.

Og dertil et målrettet internationalt engagement, så Danmark kan bidrage til grøn omstilling i hele verden.

Det er ikke nyt for os radikale. Tværtimod. Gennem mere end 25 år har vi båret den grønne omstilling. Vi var SR-regeringens grønne samvittighed. Og Radikale Venstre er den aktive grønne opposition, som skridt for skridt trækker Folketingets beslutninger i en bedre og grønnere retning.

Vi har sat klare mål for et bæredygtigt Danmark. Og vi har målene med, hver gang vi er til forhandlinger. Også derfor bliver vi stædigt ved forhandlingsbordet – også når andre går ud ad døren og vasker hænderne.

Det skylder vi de fremtidige generationer.

Vores anden store udfordring handler om integration. Og ikke kun integration af nydanskerne. Men den grundlæggende kamp for et integreret samfund, hvor enhver kan være ved sig selv og være noget for nogen. Integration er vor tids demokratiske opgave, som den lige og almindelige valgret var det for vores partis grundlæggere.

Integrationen af de nye danskere er heldigvis bedre end overskrifterne i medierne. Vi ser i disse år, hvordan unge mennesker af udenlandsk herkomst,

ikke mindst pigerne, stormer gennem vores uddannelser og bruger det danske uddannelsessystem til at bryde social arv og opnå selvstændighed, præcis som så mange generationer har gjort før dem. Det skal vi glæde os over.

Men for mange er stadig på offentligt forsørgelse og mangler fodfæste og forankring i de store fællesskaber.

I Radikale Venstre har vi en grundfæstet tro på, at der i ethvert menneske findes muligheder, som endnu ikke er udfoldet. Det er helt grundlæggende i et socialliberalt verdensbillede og menneskesyn. Og det gælder uanset hvem man er; og uanset hvor man er.

Vi vil et Danmark, hvor der er brug for alle.

I sommer læste jeg Pia Fris Laneths bog '1915 – da kvinder og tyende blev borgere'. Det er en fantastisk bog, som burde gives til alle, før de fik lov at fylde 18 år.

Pia Fris Laneth fortæller om kampen for at blive hørt og set som den, man er. Om foregangskvinder, som tog de slag, der blev fundamentet for vores alle sammens frihed.

Vi hører hos Pia om den skønne Mathilde Fibiger, som har så meget på hjerte. En overgang bor hun hos Grundtvig og Marie. De opfordrer hende til at tage ordet ved Grundlovsfesten. Og selvom hele hendes familie forsøger at få hende til at lade være, stiller hun sig alligevel op på talerstolen. Men da hun endelig står der, bliver hun taget om livet af en stor godsejer. Sat ned på jorden igen. Bragt til tavshed.

Man mærker vreden i hende og i sig selv. Mathilde havde noget på hjerte, noget at bidrage med, sådan som alle mennesker har det. Men hun fik ikke lov. En kleppert så hende ikke som ligeværdig og betydningsfuld.

Mathilde Fibiger er ikke bare historie. Hun går lyslevende rundt blandt os i dag. Hendes navn klinger måske lidt fremmed og hendes klædedragt er os uvant. Og når hun vil tale, er der store mænd, der vil, at hun skal tie. Nogle af de store mænd taler samme sprog som hende, andre taler pæredansk, spænder bælte hele dagen, mens de råber fy for fa'en. Eller som Støjberg, Frederiksen og Kjærsgaard plejer at få det sagt: 'Jeg må jo være ærlig og sige...', og så kommer der et eller andet om, at der alligevel er nogen, der er mindre lige end andre.

Nogen, der er mindre brug for end andre.

Radikale Venstre skal altid være der for Mathilde. Uanset hvem hun er. Uanset hvor hun er.

Mathilde var forud for sin tid. Danmark var endnu ikke klar til en kvinde, der ville være lige, men ikke ens. Hun lærte sig at telegrafere og fik job som telegrafist som den første kvinde i etaten. Og her fandt hun sig et mål. Som hun

skrev til sin søster: ”Jeg elsker arbejdet i samme grad, som jeg elsker friheden: lidenskabeligt, absolut, som middel til selvstændighed, og jeg tror, at den indre selvstændighed er umulig uden den ydre.” Med andre ord: Skulle hun kunne tænke frit, skulle hun kunne handle frit. Og hun ville være uafhængig.

Selvstændig. Fri.

Mathildes redning var en mulighed for at lære sig et hvern, og et samfund, der op gennem slutningen af det 19. århundrede gjorde det muligt at være selvforsørgende som kvinde.

De muligheder skal vi kæmpe for – også i dag. Hvis vi mener, der er brug for alle, skal vi sørge for, at alle har mulighed for at vise det og være det.

Og når vi ved, at der er en overvægt af mennesker med udenlandsk herkomst blandt par, hvor begge er på kontanthjælp, så er der nogen, der ikke har den mulighed. Når vi samtidig ved, at offentlig forsørgelse for mange er ’gået i arv’, så har vi en demokratisk integration i bred forstand, vi er mislykket med.

Det skylder vi at gøre bedre. For det enkelte menneskes skyld og for fællesskabets skyld.

For det er ikke nogens drøm at være afhængig. Det er svært at være til for sig selv og for andre, hvis man er afhængig af overførsler og ikke har en hverdag, hvor der er nogen, der har brug for, at man bidrager.

Jeg tror aldrig, jeg har mødt nogen, der har drømt om offentlig forsørgelse, fordi de mente, at netop dét var deres rette element. Men jeg har mødt mennesker, som ikke havde et valg. Og sandheden er, at ingen bliver gode af igen og igen at få at vide, at man ikke kan, ikke dur, ikke er velkommen. Så mister man viljen og gejsten.

Derfor bliver det aldrig Radikale Venstre, der fortæller en gruppe borgere, at de ikke har noget at bidrage med. For det har alle.

Men det er ikke nok at mene det. Vi skal skabe et samfund, hvor det også er den faktiske virkelighed, at der er brug for alle og hvor alle har noget at bidrage med. Skal vi lykkes med den ambition, må vi begynde med at give de kommende generationer en ordentlig opvækst. For en god opvækst varer livet ud. (Det gør en dårlig også). Men den gode opvækst er den bedste vaccine mod fake news, Trump’isme og frygtens politik. Den er integrationens fundament og demokratiets grundvold.

Alle børn skal kunne støtte sig til ansvarlige voksne. Børn, der ikke har gode rammer hjemme, har særligt brug for gode voksne i vuggestuen og i børnehaven. Voksne, som skaber rammer for den gode leg, understøtter børnenes evne til at skabe og fastholde relationer – også når det er svært –, og giver dem mod til at gå nysgerrigt og forundret til verden.

Og når de begynder i skole, skal de møde livets mangfoldighed. De skal lære sammen med dem, de kommer til at leve sammen med. Den enkelte skole må aldrig blive en ø af genkendelse. Hverken for Henriette eller for Hassan. Og skolens faglighed skal være alsidig, fordi livet er alsidigt. De skal kunne afprøve sig selv i alle mulige elementer, så de mærker, hvad der kunne blive netop deres rette element. Uanset om de er til åndens, håndens eller kroppens virke. Skolen for livet må aldrig blive til gold karakterhøst og selvoptimering. Tværtimod skal skolen give alle vores unge mulighed for at prøve kræfter med sig selv og hinanden og få en bred forståelse af livets utallige muligheder. Ingen må gå ud af skolen uden at føle sig værdifuld og uden at have tillid til sine muligheder.

Det opnår vi ikke med individuelle kompetenceskemaer og digitale læringsplatforme, men derimod i mødet med de kundskabstraditioner, som har ført os frem til i dag, og som ordner verden for os, så vi kan forstå den og lære den at kende. Gennem indsigten i den lokale og globale historie, der er vores fælles baggrund. I forståelsen af de udfordringer, som er vores og deres generations opgave.

Kan vi nå så langt, har vi et godt grundlag for et samfund, hvor der er brug for alle.

Hvor næste generation vokser op som myndige verdensborgere, der kan tage ansvar for sig selv, hinanden og vores fælles miljø.

For et liv, hvor man ikke skal jage sig gennem tilværelsen for at leve op til den ene test og sammenligning efter den anden, men derimod kan skabe sig en meningsfuld fremtid, der på alle mulige måder er bæredygtig.

Giver det sig selv. Ja, i princippet. Men ikke i virkeligheden. Og derfor må vi i Radikale Venstre tage ansvar for virkeligheden. Og ikke kun principperne.

Og vi har muligheden i Radikale Venstre. Vi har byrådsmedlemmer i halvdelen af landets kommuner. Vi har lokalforeninger i snart alle. Det kan vi bruge til noget. Gør jer til jeres lokale civilsamfunds samtalepartnere om vores børns opvækst. Engager jer i skolevirket. Vær med til at gøre den åbne mangfoldige skole til den succes, der gør, at vi mødes og kendes som mennesker i vores lokalområder i al vores forskellighed.

Vis verden, at der er mangfoldige veje til radikal indflydelse. På den måde kan vi gøre en radikal forskel – sammen.

Og vi gør det lige nu. Vi ser det i disse uger i de kommunale budgetter, hvor radikale landet over skaber bedre rammer for vores institutioner og skoler og den grønne omstilling. I samarbejde til højre og samarbejde til venstre. Ligesom vi har taget ansvar i regeringer – både til venstre og til højre – når vi har set, at

det kunne fremme en god udvikling for Danmark.

Og netop det er nøglen: Vi samarbejder med dem, der vil. Vi mødes der, hvor enderne kan nå sammen. Der er talrige eksempler på, hvor godt det er gået – ikke mindst sammen med socialdemokraterne. Men der findes ingen eksempler på, at der er kommet noget godt ud af at tage vores opbakning for givet.

Tværtimod har det vist sig som den korteste vej til en lang ørkenvandring, når nogen har forsøgt. Det synes jeg, man bør man notere sig, hvis man har en statsminister i maven.

Radikale Venstre er en genuin samarbejdspartner, når det handler om næste generations muligheder for at være ved sig selv, være noget for nogen, og vokse op i en bæredygtig virkelighed. Og dén sag kan tage de radikale stemmer for givet. Det kan ingen andre.

Men præcis derfor er det så vigtigt, at den radikale sag vejer tungt i sig selv. At vi står samlet og stærkt. At vi vinder det kommende valg. For snart 100 år siden skulle den radikale Laurs Laursen fra Rustrup også vinde et valg. Han var til vælgermøde i Farre, syd for Hammel. Der var 200 deltagere. Og det var ikke radikalt område.

Så da Laurs spurgte forsamlingen, om der var en radikal til stede, var der først larmende tavshed. Men så er der en, der råbte: Der var da én radikal stemme ved sidste valg. Og straks var der en anden, der sagde, 'det var mig, jeg havde glemt min briller'. Og mens forsamlingen lo, tilføjede en tredje: Hvordan ser en radikal ud, går de med hovedet opad?

Og I genkender det jo nok. Men Laurs Laursen bemærkede blot stille, at det ikke betød noget, hvor mange radikale der var før mødet, men derimod hvor mange der var efter. Og ved valget et par dage senere, var der 25 nye radikale stemmer.

For samtaler betyder noget. Det gør en forskel, hver gang vi går på gaden og taler med de mennesker, det handler om.

Vi giver lokalpolitikken indhold og viser det radikale engagement i det levede liv. Christiansborg sætter rammerne, men det er i kommunerne og regionerne, vi udfolder den nære velfærd og de konkrete fællesskaber.

Derfor er der helt afsindigt brug for jer.

Der er brug for jer, ligesom der var brug for Laurs Laursen, der i en landsby syd for Hammel stod fast på sine principper og vandt stemmerne ved præcis det.

Der er brug for jer til at opfylde den grundlæggende radikale ambition, som Brandes formulerede ved Hørups bisættelse i 1902. Brandes sagde: "Hørup vil kræve, at vi skal virke i hans ånd: Skabe Danmark stort ved aldrig at tænke eller handle småt."

Og det er netop det, vi skal: Skabe Danmark stort ved aldrig at tænke eller handle småt.

Fortsat godt landsmøde.

Kilde

Manuskript modtaget fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Politisk tale, Radikale Venstre

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/svend-thorhauges-tale-til-radikale-venstres-landsmoede-2017>